

РІШЕННЯ

Форуму «Транспорт, як дзеркало реформ в Україні»

13 серпня 2019 року, м. Київ

Реформування морського транспорту України відбувається вже протягом майже 30 років, але цей сектор економіки України досі є далеким від сучасних економічних та соціальних моделей кращих економік Світу, зокрема тому, що зберігає багато елементів радянської та олігархічної систем.

Це й зростання корупції та бюрократизму в органах виконавчої влади морського транспорту, й беззаперечні системні факти нехтування органами виконавчої влади їхніми прямими обов'язками із забезпечення верховенства права, відкритості, прозорості, дотримання прав і свобод людини і громадянина.

Сприймаючи стратегічний курс розвитку України як курс на відкрите демократичне суспільство у країні зі стрімко зростаючої економікою; намагаючись взяти участь у реформуванні морського транспорту України в інтересах українського суспільства та економіки; заслухавши та обговоривши доповіді відомих представників морської галузі щодо сучасних проблем морегосподарського комплексу у цілому та зокрема у морських портах України, учасники Форуму «Транспорт, як дзеркало реформ в Україні», об'єднані спільною турботою про стан судноплавства та морського транспорту в Україні вирішили:

1) визнати основними проблемними питаннями розвитку морського транспорту:

- ◇ відсутність послідовної державної морської політики, зокрема у сфері судноплавства;
- ◇ відсутність системної кадрової політики Міністерства інфраструктури України, яка дозволяє забезпечувати належний професійний рівень керівників та працівників державних органів і підприємств державної форми власності;
- ◇ систематичне невиконання органами виконавчої влади завдань Уряду стратегічного рівня;

- ◇ нехтування економічними важелями впливу у сфері економіки морського транспорту на користь адміністративних;
- ◇ нехтування пріоритетом безпеки і здоров'я людини на користь комерційним, корупційним і корпоративним інтересам;

2) визнати неприпустимим подальшу відсутність економічно обґрунтованої методики нарахування портових зборів, яка була передбачена Стратегією розвитку морських портів України на період до 2015 року ще більше 10 років тому (розпорядження КМУ від 16.07.08 № 1051-р), Законом України «Про морські порти України», планами пріоритетних дій Уряду на 2018 і 2019 роки; основною причиною відсутності методики визнати покладення відповідальності за її розробку на ДП «Адміністрація морських портів України», яка не заінтересована у економічно обґрунтованому підрахунку відповідних потреб у коштах портових зборів;

3) визнати неприпустимим відсутність протягом більше двох років будь-якого прогресу у реформуванні державного підприємства «Адміністрація морських портів України», як це передбачено Середньостроковим планом пріоритетних дій Уряду до 2020 року, затвердженим розпорядженням КМУ від 03.04.17 № 275-р;

4) визнати неефективною реформу державного управління морським транспортом, створення Державної служби морського та річкового транспорту України (Морської адміністрації), основною причиною чого є вкрай невдалий, непрофесійний кадровий склад керівництва цього органу, великі корупційні ризики в ньому, та відсутність контролю за його діяльністю з боку Мінінфраструктури та Кабінету Міністрів України;

5) визнати повністю проваленою Міністерством інфраструктури України і Державною службою морського та річкового транспорту України реформу здійснення державного нагляду за мореплавством, в результаті якої кваліфіковані досвідчені працівники служб капітанів морських портів і капітани морських портів України були позбавлені повноважень, покладених на них Кодексом торговельного мореплавства України та незаконно звільнені;

6) визнати повністю проваленою Міністерством інфраструктури України і Державною службою морського та річкового транспорту України реформу надання адміністративних послуг в морських портах, в результаті якої в процедурах контролю суден в морських портах, оформлення їх приходу та відходу створено нові адміністративні бар'єри з величезними корупційними ризиками;

7) визнати незадовільним рівень взаємодії Міністерства інфраструктури України та Морської адміністрації з Міжнародною морською організацією, невідповідною кількісного складу делегацій, сформованих Мінінфраструктури, пропозиціям України, що надані Комітету з безпеки на морі, Юридичного комітету, Комітету із захисту морського середовища;

8) визнати існуючу систему оцінки кваліфікації та дипломування моряків такою, що не відповідає чинному законодавству (наявність Інспекції з питань дипломування моряків - підприємства, на яке підзаконними актами покладені функції державного органу, невиконання вимог Закону України «Про вищу освіту») та нових вимог Міжнародної конвенції з підготовки і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками, а також організації роботи Державного реєстру кваліфікаційних документів моряків – як повністю відкритої та безкоштовної для широкого кола користувачів бази даних;

9) визнати існуючу систему екологічного контролю суден, яка базується на колізіях в законах України, такої, що не відповідає установленим Міжнародною морською організацією процедурам контролю суден (Резолюція А.1119(30) від 20.12.17), Міжнародній конвенції про запобігання забрудненню з суден 1978 року, виправленій Протоколом 1978 року до неї, та вимагає внесення змін до Водного кодексу, Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища» та Кодексу торговельного мореплавства України з метою приведення їх у відповідність міжнародним договорам України у сфері торговельного мореплавства та усунення колізійних норм;

10) визнати проваленим виконання Міністерством інфраструктури України та Державною службою морського та

річкового транспорту України Стратегії імплементації положень директив та регламентів Європейського Союзу у сфері міжнародного морського та внутрішнього водного транспорту (“дорожньої карти”), що схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 11.10.17 № 747-р (зокрема пунктів 19, 20, 35, 36, 38, 49, 53, 54, 55, 56, 60, 62, 65 і 66 відповідного Плану заходів) та відповідних пунктів Плану заходів з виконання Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 25 жовтня 2017 р. № 1106;

11) визнати незадовільним виконання Мінінфраструктури доручення Кабінету Міністрів України від 23.12.2015 № 51468/01-15 до Звіту Урядової комісії з розслідування причин аварії з судном «Иволга», що сталася 17 жовтня 2015 р. у Чорному морі, (катастрофи, у якій загинуло 23 особи), у частині створення положення про Національну систему пошуку та рятування на морі, яке розроблено і подане у 2018 році в установленому порядку Кабінету Міністрів України, але 18 квітня 2019 року з незрозумілих причин знято з розгляду відповідного Урядового комітету державним секретарем Мінінфраструктури.

На підставі викладеного, учасники Форуму вирішили звернутися до Президента України, а також Прем'єр-Міністра України у новому складі Уряду з такими пропозиціями:

1) забезпечити прискорену реформу системи управління морським транспортом (реорганізація ДП «АМПУ», кадрове оновлення Морської адміністрації та Директорату морського і річкового транспорту Мінінфраструктури);

2) здійснити реформування служб капітанів морських портів, забезпечити їх фінансування за рахунок коштів корабельного (або адміністративного) портового збору, укомплектувати досвідченими

моряками, кваліфікація яких відповідає вимогам Міжнародної морської організації; ліквідувати ДП «Моррічсервіс», як таке, що сприяє нецільовому використанню коштів;

3) переглянути умови організації взаємодії з Міжнародною морською організацією, залучити до роботи в усіх її робочих органах кваліфікованих фахівців, що спроможні готувати від імені України професійні пропозиції до змісту існуючих та тих, що розробляються, міжнародних конвенцій у сфері мореплавства;

4) створити умови (в тому числі кадрові) для забезпечення:

- прийняття методики справляння та використання портових зборів;

- реформування ДП «АМПУ» і створення самостійних адміністрацій морських портів, наглядові органи яких включатимуть представників місцевих органів виконавчої влади;

- приватизації комерційних державних підприємств (зокрема, державних стивідорних компаній);

- реформування служб капітанів морських портів, зі збереженням покладених на них функцій з державного нагляду за мореплавством, створення КП «Служби капітанів морських портів»;

- створення відкритого реєстру документів моряків, ліквідації Інспекції з питань дипломування моряків і пов'язаних корупційних фінансових потоків у цій сфері;

- повного та своєчасного виконання Стратегії імплементації положень директив та регламентів Європейського Союзу у сфері міжнародного морського та внутрішнього водного транспорту;

- прийняття Національної системи пошуку і рятування на морі.